

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 SZERDA június 2.

152. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

A békeüzlet

Amerika először akkor üzent Európának, amikor a Lusitania elsüllyedt, másodsor akkor üzent, amikor Wilson megfogalmazta tizen-négy pontját. Harmadsor, körülbelül két hónappal ezelőtt, amikor nyilvánosságra hozta Amerika londoni nagykövetének jelentését. Az első üzenet azt mondta: *háboru*. A második azt ígerte: *béke*. A harmadik azt követeli: *leszerelés!*

Az első üzenetet nyomban követte is a háboru. A második üzenet, ha nem is teremtett békét, de véget vetett a háborúnak. A harmadik üzenet már majdnem két hónap előtt érkezett az európai kontinensre s eddig hatás nélkül maradt. Annyit azonban meg kell látni, akármennyire is harsogja is a napi események lármája az amerikai üzenet csöndes pianóját, hogy az Unió-kormány úgy találja, hogy a leszerelés problémáját ki kell fejteni a nyugalmazott diplomaták meddő aktivitásának, a világot járó politikai magántudósoknak s a béke papnőinek találóját fölötté kiérdemült feminista agitátorok szóáradataiból, mert a leszerelés problémája éppen olyan gazdasági kérdés, mint amilyen a militarizmus fölfegyverkezése volt. A londoni nagykövet *ingujiban csinálja a politikát*, a londoni nagykövetség Amerika legnagyobb — hiteltudósító irodája s ez az információiroda jelentést küldött a hitelezőnek az adósokról. Amerikának az európai országok pénzügyi és gazdasági helyzetéről. Mindegyik adós fel van háborodva azon, ha nyilvánosságra kerül a hiteltudósítók jelentése, főleg ha ez a hitel folyósításának s így meghosszabbításának idejében történik, még inkább főleg, ha ez a jelentés így szól: *Amerika nem hitelezhet tovább az európai országoknak, mert Európa államai megszüntet hiteltéves adósok lenni. Ha az adósok nem azért van szükségük pénzre, hogy árut szerezzen, hogy üzlethelyiségét bővítse, hogy az eladást megszervezze, egyszóval, nem azért veszi igénybe a hitelt, hogy gazdasági szervezetét reorganizálja, vagy hogy gazdasági életét, tevékenységét folytatni tudja, hanem azért folytatodik hitelhez, hogy legyen miből luksusküldéseit fedezni, ha üzletének jövedelmét és hitelbe kapott pénzét arra fordítja, hogy testőrökkel és apródokkal vétesse magát körül, hogy lakájok tegyék feleslegessé minden lépését, hol az a — nem is olyan banknagy hatalmi szervezet, mint amilyen az Egyesült-Államok — hanem az az üzorszakszervezeti igazgató, aki ilyen adósok hitelt nyújt. Az államok költségvetése nem más, mint a kereskedők mérlege. A kereskedőnek minden új hitelgényléshez mellékelnie kell mérlegét. Az államoknak fel kell mutatniuk költségvetésüket. A pénzügyminiszterek általában jó könyvelők, el tudják rejteni azokat a kiadási tételeket, melyek az üzletvitel szoliditása vagy rentabilitása ellen szólnak. Am a hitelezők még*

jobb könyvelők s nemcsak azt veszik észre, amit a költségvetés el akar rejtteni, hanem azt is, aminek észrevevése meghaladja a pénzügyi kormányzatok politikai messzelátását s mérlegelő képességét.

Az amerikai üzenetet agyon lehet hallgatni. Ez történik két hónap óta, de azt nem lehet elhallgatni, hogy a főhitelező, Amerika azt mondja:

Improduktív kiadásokra nincs hitel, ő joggal tartja improduktívnek azokat a kiadásokat, amelyeket adósai az egymás ellen való fegyverkezésre akarnak felhasználni. A hitelezőnek az az érdeke, hogy mindegyik adósa életben maradjon

s tudjon fizetni. De ha az egyik adós arra kell a pénz, hogy fizetésképtelenné tegye a másik adóst s a másik adósa arra kér hitelt, hogy tönkre tudja tenni a harmadik adós gazdasági existenciáját, akkor Amerika joggal mondja: *arra nincs pénz, hogy az adósaim egymást tegyék tönkre. Az adóst most tönkre tenni, az valóban a hitelző privilégiuma.*

A leszerelés problémája ártatlan könyvek, Nobel-díjas dekorációk, impotens propagandák s szójátékos kongresszusok után odakerült, ahol a legtöbb reménykedés várja és várhatja is megoldását: a világgazdasá-

gok bankárjainak íróasztalára. Amerika nem akarhatja, hogy európai adósai megegyék egymást, Amerika azt akarja, hogy adósai ne rongálják egymás fizetési készségben és fizetési kezességben megnyilatkozó bonitását. A nagyipari vállalat ilyen esetben kartelbe hozza össze az adósokat.

Amerika, a nagy és közös hitelező, azt mondja: *Európa államai, lép-jetek kartelbe. S az európai államok még dadognak, még huzódoznak. A gazdasági válság azonban, amely mindenütt erősödik, majd észre téríti őket hamarosan. Amerika nem üzent hiába.*

Ujból megrendült a kormány helyzete

Uzunovics miniszterelnök kihallgatáson jelent meg Öfelségénél — A kulisszák mögött folynak a tárgyalások a radikálisok és demokraták között
A demokraták ragaszkodnak korrupciós javaslataikhoz

Néhány napra elnapolják a parlamentet

Beogradból jelentik: A keddi nap legfontosabb politikai eseménye Uzunovics miniszterelnök audienciája volt a Topolán tartózkodó királynál. Bár a miniszterelnök a késő esti órákig nem érkezett vissza Beogradba és az audiencia lefolyásáról semmit nem lehetett megtudni.

politikai körökben mégis nagy fontosságot tulajdonítanak Uzunovics kihallgatásának.

A politikai világ véleményét indokoltá teszik az utóbbi napok eseményei: a vasárnapi négyülések, Radics István magatartása és a radikális párt jobbszárnyának fellépése a Radics-párt ellen.

Az általános vélemény szerint nincs kizárva, hogy a kormány helyzete ismét megrendül!

Tárgyalások a radikálisok és demokraták között

A keddi nap folyamán egyébként úgy radikális, mint demokrata részről megcafoolták azokat a híreket, amelyek a radikális és demokrata pártok közötti tárgyalásokról számoltak be. A cáfolatok főleg azt hangsúlyozzák, hogy a két párt között nem folynak jelenleg tárgyalások. Ez kétségtelen igaz is, miután a két párt között hivatalosan még nem kezdődtek megbeszélések, az azonban kétségtelen, hogy

a kulisszák mögött állandó az érintkezés a demokrata-párt és a radikális-párt között.

A pártok vezetői keresik azokat a módokat, melyek lehetővé teszik, hogy új tárgyalások kezdődjenek.

A kulisszák mögötti tárgyalások során a demokraták igyekeznek elkerülni azt a látszatot, mintha ők a Radics-párt helyére aspirálnának a koalícióban.

Egyes demokrata politikusok, akik résztvettek az ilyen megbeszéléseken, hangsúlyozzák azonban, hogy a koalíciót ők úgy képzelték, hogy abban a horvátok is résztvennének.

Hogy ezek a zárt ajtók mögött folyó megbeszélések milyen eredményre ve-

és Uzunovics miniszterelnök keddi kihallgatása már a bekövetkező döntő jelentőségű politikai események előfutárja. Az mindenesetre tény, hogy

a Radics-párt és a radikálisok közti viszony újabb tisztázásra szorul, mert bár mindkét pártban meg van a jóakarata a megegyezés politikájának folytatására, a felgyülemlett személyi ellentétek kérdésessé teszik, hogy a jelenlegi kormánykoalíció hosszabb ideig fennmaradjon.

A radikális-párt máris komolyan számol a koalíció esetleges felborulásával

és azon igyekszik, hogy a demokrata párt megnyerésével tegye lehetővé a jelenlegi parlament együttmaradását és a törvényhozói munkát.

zetnek, azt egyelőre nem lehet előre látni.

A megegyezés súlyos nehézsége, hogy a demokraták továbbra is tartanak a korrupció elleni küzdelemben az általuk ajánlott módszerek mellett,

ami a radikálisoknak egyáltalában nincs igénye. A helyzetre egyenként jellemző, hogy a mai nap folyamán már komoly formában kolportálták azt a hírt, hogy

a két párt között a miniszteri tárcák tekintetében is folynak a megbeszélések.

Az elterjedt verziók szerint a koalíció létrejötte esetén a demokraták az igazságügyi, közlekedésügyi, postaügyi, a szociálpolitikai és vallásügyi tárcát kapnák meg.

Davidovics Ljuba cáfol

A radikálisok és a demokraták közti tárgyalásokról elterjedt híreket Davidovics Ljuba erélyesen cáfolta az újságírók előtt.

— A lapok hírei — mondotta — *minden alapot nélkülöznek.*

Ebben a pillanathban nem folytatunk tárgyalásokat sem a közeledésről,

sem arról, hogy belépünk a kormányba.

Nekünk nem célunk tárgyalásokat kezdeni olyan politikai platform alapján, melyen a *jelentégi kormány áll.* Természetesen nincs alapjuk azoknak a híreknek sem, melyek már miniszteri tárcák elosztásáról is tudnak.

Nekünk nem a miniszteri tárcák a fontosak, hanem a kormányprogram megváltoztatása.

A demokrata párt megmarad régi álláspontja mellett és nem változtatja politikáját.

A miniszterelnök Topolán kihallgatáson jelent meg a királynál

Uzunovics miniszterelnök a délelőtti folyamán kabinetjében hosszabb megbeszélést folytatott Makszimovics belügyminiszterrel, dr. Perics Ninkó igazságügyminiszterrel és Srskics Milán törvényegységesítő miniszterrel.

A tanácskozás után Uzunovics miniszterelnök a vasutállomásra hajtatott és elutazott Topolára,

ahol Öfelségénél audiencián jelent meg. A miniszterelnök elutazása előtt az újságíróknak a következőket mondotta:

— *Öfelségéhez megyek és informálok őt a politikai helyzetről.*

Makszimovics belügyminiszter Uzunovics elutazása után Nikics erdőügyi miniszterrel folytatott beható megbeszéléseket

A radikális párt főbizottságának ülése

A radikális párt főbizottsága kedden délelőtti Pasics lakásán ülést tartott, melyen a főbizottság tisztikarát egészítették ki. Jovanovics Ljuba kizárásával megüresedett alelnöki állást Sztanojevics Ácával töltötték be, de egyelőre nem biztos, hogy az ősz politikai elfogadja-e a tisztséget, miután egyizben már lemondott erről az állásról. Másodalelnökönek a főbizottság Trifkovics Márkó parlamenti elnököt választotta

**KIRÁLYI
HOLLAND LLOYD**

**Braziliába, Uruguayba
és Argentiniába**

a leggyorsabb és legkényelmesebb gőzösökkel
III. osztályú utasokat különös előzékenységgel
kezel.

Szellős és kényelmes III. osztályú kabinok
2, 4 és 6 ágygal

Az étkezés kiadós és izletes.

Díjmentes felvilágosítással szolgálnak.

JUGOSZLAV

EXPRESZ ÜGYNÖKSÉG R. T.

BEOGRAD

Karadjordjeva 95.

VELIKI-BEČKEREK

Svetosavska ul. 601.

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. **Subotica** Tel. 190 és 192.

Táviratok: Kenderipar.

Detailüzlet: Városi bérpalota.

Engrosi és irodák: Wilsonova ulica 7.

ZSAK

ZSINEG

PONYVA

tüzoltó és kerti lömlők, hevederek,
kárptos kellékek, ponyva kölcsön
intézet, kender és manilla kévekötő
fonalak. — Leszállított árak.

ELSŐ SUBOTICAI

PAPIRZACSKÓGYÁR

F. BEDŐ SUBOTICA

SENOE UL. 19.
TELEFON 436.

Ajánlja minőség és ár tekintetében első-
rendű és versenyképes papirzacskóit.

Kérjen mintát és árajánlatot.

Hotel Tirreno

VIAREGGIO, ITALIA

modern komforttal berendezve, egész
éven át nyitva. Hűleg és meleg folyóvíz
minden szobában. Magyar becsi kongha.
Magyar levelezés.

RESTAURANT

BAR TABARIN LUXOR

BEOGRAD, Balkanska ulica 8-10.

Minden este 10:30 világzenei műsorral szórakoz-
tatja a t. c. közönséget.

A kiszolgáló személyzet több nyelven beszél.

Aman Károly, igazgató.

MÚJÉG

TÖMÖR 12 1/2 KG-OS TÁBLÁKBAN

4 dinárért kapható

HARTMANN & CONEN TELEFON
746 és 184

GANZ-féle

BENZIN,

PETROLEUM,

SZIVÓGÁZ

nyersolajmotorok

bánáti kizárólagos képviselte
és gyári lerakata

a „**VOLTA**“ R. T.-nál

VELIKI-BEČKEREK

Kereskedők figyelmébe!

A hitelesítés alkal-
mával rossznak tar-
tált mérlegeket és súlyokat a legmesszebbmenő szavatossággal és a
legolcsóbban javítja

J. Sebestyén mérleggyár Subotica, Palički put 154 sz.

A rossz mérlegek IV., Harambašićeva ul. 11 szám alatt a Mértékhitelítő
hivatal mellett is átadhatók.

A gyár által javított minden mérlegért 2 évig jótállók!

**VIGYÁZAT JÉGSZEKRÉNYVÁSÁRLÓK!
25% JÉGMEGTAKARÍTÁS! JÓLVANNAK IZOLÁLVA!
ELSŐRENDŰ KIVITEL! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.**

CIROKSEPRŐT

modern kivitelben legelőnyöseb-
ben szállít

DIENER NÁNDOR

CRVENKA (Bácska)

Csónak

meghatására használható
kevésbé használt egy drb
Ford motor és egy drb
35-40 HP. Daimler motor
o'csónakadó. Megtekinthető
Földvári Bólánál Stari-
Bečejen. 4724

Legjobb, legolcsóbb

„GESA“

pörköltkávét, három nemes
kávéfajból.

Pörkölés naponta d. u. 3 órakor

Kőrösi Géza

csemegeüzletében

Utánzatoktól

ősszeködjünk

Valódi francia

LION NOIR CIPŐKRÉM

Főraktár:

Kaufmann Hermann bórkereskedőnél

Subotica, új helyiség volt „Narod“ kávéház helyén

Nagy raktár

mindennemű butor bőrökben

Hölgyeim!

Látták már a mi legújabb és
legfinomabb **TISZTA SELYEM**

krep bagno anyagainkat

amelyből a legegánsabb ruhák készül-
nek, az összes modern divatszínben.

Métere 120 és 140 dinár.

Szabad megtekintés, minden vételkényszer nélkül.

VLADA MITIĆ i BRAT BEOGRAD

